

Poul Schlüters tale ved 40-året for Danmarks befrielse

Taler

Poul Schlüter
Statsminister

Dato

4. maj 1985

Sted

Rådhuspladsen, København

Det budskab, vi lige har hørt gentaget, virkede som trylleord dengang for 40 år siden.

Vi fyldtes af en pludselig, stor og overvældende glæde.

Danmark havde været knuget og knægtet, men Danmark genvandt sin selvrespekt. "Vi har længe selv betragtet os som en allieret nation," sådan udtrykte statsminister Vilhelm Buhl det, da Folketinget holdt sit åbningsmøde i maj 1945. Nu var så de allieredes mål nået her hos os, og vi kunne igen selv bestemme i eget hus. Vi vil aldrig glemme den grænseløse indsats med ufattelige ofre, som de allierede i Vest og Øst udførte for, at Danmark igen kunne blive frit.

Som dengang skal det i dag være glæden, der er den første følelse, når vi tænker på befrielsen. Glæden over den genvundne frihed til demokrati.

Men som dengang skal i dag vores glæde blandes med omtanke og respekt for de ofre, som blev ydet af så mange gennem de fem tunge år.

Danmark blev ikke hærget så voldsomt af krigen, som mange andre lande.

Men vi havde "vore døde", vore lemlæstede, og vi havde mange med dybe hjertesår. Dem bevidner vi vor respekt. Til dem udtaler vi vor tak. De betalte dyrt for den fælles sag.

Med respekt og taknemmelighed skal vi også hilse de mange, som lykkeligvis kom igennem med liv og lemmer i behold. Mange af dem har vi stadig i blandt os. Længere er det altså ikke siden, vores frihed til demokratisk selvbestemmelse

blev taget fra os og genvundet.

Men der er trods alt gået så lang tid, at vel kun omkring hver tredje af os kan have en personlig erindring om begivenhederne dengang. Om få år vil beretningen være et tragisk kapitel i historiebogen, og ikke længere for nogen en oplevelse på egen krop og sjæl. Det må vi acceptere.

Alligevel nægter jeg at tro, at nye generationer af danskere vil traske videre ad historiens vej i ubekymret uvidenhed om de begivenheder, som ligger bag os.

Vi skal altid skærpe vores bevidsthed om vore forudsætninger og vor fortid. Så ved vi mere om, hvem vi er som danskere. Og vi bliver også bedre egnet til at leve og handle i dag og i morgen, hvis det står os klart, hvad der skete i går og i forgårs. Derfor skal vi også holde fast i vor viden om den tragiske periode i verdens historie, som fandt sin afslutning for 40 år siden. Og vi skal sørge for, at vor viden kan leve videre.

Det er en glæde at se, at så mange unge er til stede her i aften. Til jer skal vi ældre fortælle om det, vi oplevede, så I kan forstå, at frihed og demokrati vil kunne mistes – også her hos os.

Vi ønsker alle at leve i et frit og åbent samfund, hvor vi selv kan bestemme på demokratisk vis. Ja, men så fortæller erfaringen altså, at vi må værne om det samfund. Det betyder både, at vi må være villige til at forsvare det og tillige, at vi ikke må udsætte det demokratiske liv for et indre forfald.

Vi må vise bevidsthed og omsorg i det ydre og indre forsvar for den livsform og det samfundssystem, der er vores. Vi må tænke over, hvad historien lærte os, analysere vor aktuelle situation og have mod til på den baggrund at sætte mål og vælge veje. Det kan vi ikke gøre i national isolation.

Vi må og skal samarbejde med andre lande, der, som vi, har troen på frihed og demokrati. Det er også en af erfaringerne fra dengang.

Sammen må vi bekæmpe vold og undertrykkelse og værne om frihed og fred. "Sammen" – det betyder, at ingen kan få sin vilje helt og fuldt. Vi kender så godt fra vort eget politiske liv behovet for kompromiserne, mådeholdet og tolerancen. De er endnu mere nødvendige, når vi skal samarbejde med andre

lande og folk, fordi forskellighederne jo her er større – alle må vi lære at tage udgangspunkt i de helt afgørende mål: En sameksistens i fred for frie, demokratiske lande. I vor del af verden har vi nu undgået krig i 40 år. Intet er vigtigere, end at vi samler os om en fælles indsats for, at den fred kan vare ved.

Kilde

www.danmarkshistorien.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Anden Verdenskrig, Danmarks besættelse 1940-1945, Mindetale

Relateret

Frode Jakobsens tale ved 40-året for Danmarks befrielse
4. maj 1985

Anker Jørgensens tale ved 40-året for Danmarks befrielse
4. maj 1985

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/poul-schluters-tale-ved-40-aaret-for-danmarks-befrielse>